

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/9/2019
Identifikačné číslo spisu: 7612213557
Dátum vydania rozhodnutia: 18.02.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7612213557.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu B. Q., živnostníka podnikajúceho pod obchodným menom Vladimír Maľák - VM Servis, s miestom podnikania Francisciho 22, 054 01 Levoča, IČO: 40 858 324, zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Pitoňákom, so sídlom Štefánikovo nám. 5, 054 01 Spišská Nová Ves, proti žalovanému X.S., živnostníkovi podnikajúcemu pod obchodným menom Jozef Škerlík - DÁTOVÉ SLUŽBY, s miestom podnikania Košiarny briežok 3429/10, 053 11 Smižany, IČO: 37 179 471, zastúpenému advokátom JUDr. Romanom Škerlíkom, so sídlom Letná 61, 052 01 Spišská Nová Ves, o zaplatenie 5.956,72 eur s príslušenstvom, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/16/2018-237 z 31. júla 2018, takto

rozhodol:

R u š í rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 4Cob/16/2018-237 z 31. júla 2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Spišská Nová Ves č. k. 8Cb/2/2012-192 z 31. októbra 2017 a vec v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8Cb/2/2012-192 z 31. októbra 2017 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 5.956,72 eur so 14,25 % ročným úrokom z omeškania od 15.12.2010 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalšími výrokmi priznal žalobcovi voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu a žalovanému uložil povinnosť nahradiť trovy štátu vo výške 443,42 eur.

2. V odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že žalobca sa vzájomným návrhom domáhal úhrady sumy 5.956,72 eur s príslušenstvom, pričom tento vzájomný návrh si uplatnil ako žalovaný v predchádzajúcom konaní vedenom pod sp. zn. 14Cb/32/2008 na pojednávaní dňa 15.12.2010 a následne listom, doručeným súdu dňa 17.03.2011, ho spresnil na žalovanú sumu. Odôvodnil ho tým, že na základe zmluvy o pripojení a poskytovaní telekomunikačných služieb zo dňa 1.12.2004 a dodatku č. 1 zo dňa 1.06.2005 bol povinný uhrádzať žalovanému za obdobie od decembra 2006 do decembra 2007 sumu 746,56 eur (22.491,- Sk) s DPH mesačne, zaplatil však 1.204,77 eur (36.295,- Sk), čiže za uvedené obdobie uhradil navyše sumu 5.956,72 eur (179.452,14 Sk). Uznesením č. k. 14Cb/32/2008-241 z 25.06.2012 bol vzájomný návrh vylúčený na samostatné konanie. Ďalej súd prvej inštancie

poukázal na to, že v predchádzajúcom konaní sp. zn. 14Cb/32/2008 sa žalobca X.S., žalobou doručenu súdu prvej inštancie dňa 15.02.2008, domáhal od žalovaného B. Q. zaplata sumy 2.409,55 eur s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel Zmluvu o pripojení a poskytovaní telekomunikačných služieb prístupu do siete internet č. 020LE2004DS (ďalej aj „zmluva“) a dodatky č. 1, 2 a 3 k nej. Odplata za poskytované služby bola dohodnutá vo výške 497,90 eur (15.000,- Sk) mesačne. Dodatkom č. 1 zo dňa 1.06.2005 bola výška odplaty zmenená na sumu 627,36 eur (18 900,- Sk) mesačne bez DPH. Dodatky č. 2 a 3, ktorými bola zmenená výška odplaty na 746,86 eur a následne na 1.012,41 eur mesačne bez DPH, žalovaný nepodpísal. Žalovaný neuhradil odplatu za mesiace január a február 2008, vyfaktúrovanú dvoma faktúrami z dôvodu, že dochádzalo k neustálym problémom a výpadkom linky, ktoré žalobca neodstraňoval. Dňa 27.11.2007 žalovaný odstúpil od zmluvy s tým, že zmluva končí 8.01.2008. Žalobca nevzal do úvahy ústne odstúpenie od zmluvy a listom zo dňa 21.01.2008 zaslal žalovanému výpoveď zmluvy s tým, že výpovedná lehota končí 31.03.2008. Rozsudkom č. k. 14Cb/32/2008-201 zo dňa 10.08.2011 súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplata 1.493,14 eur s príslušenstvom a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vychádzal zo skutočnosti, že platne bola dohodnutá cena podľa dodatku č. 1 a k platnému ukončeniu zmluvy došlo písomnou výpoveďou. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č. k. 2Cob/227/2011-233 zo dňa 29.03.2012 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

3. V aktuálne vedenom konaní o vzájomnej žalobe súd prvej inštancie už raz rozhodol rozsudkom zo dňa 24.09.2013, ktorým žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 5.956,72 eur s príslušenstvom. Na základe odvolania žalovaného Krajský súd v Košiciach uznesením č. k. 3Cob/227/2013-87 zo dňa 15.04.2014 rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, v rámci ktorého mal súd prvej inštancie uplatnený nárok právne posúdiť, vysporiadať sa s námietkou premlčania a s kompenzačnou námietkou žalovaného, ako aj s uplatneným úrokom z omeškania a svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, že medzi žalobcom a žalovaným bola dňa 1.12.2004 uzavretá Zmluva o pripojení a poskytovaní telekomunikačných služieb prístupu do siete internet č. 020LE2004DS v zmysle § 43 zákona č. 195/2000 Z. z., pričom v tom čase už bol platný zákon č. 610/2003 Z. z. Podľa tejto zmluvy sa žalovaný zaviazal poskytovať žalovanému verejné telekomunikačné služby prístupu do siete internet za podmienok dohodnutých v zmluve. Za takto poskytnuté služby bola v zmluve dohodnutá odplata vo výške 497,90 eur (15.000,- Sk) mesačne, ktorú bol žalovaný povinný platiť žalobcovi vopred na príslušné obdobie. Dodatkom č. 1 zo dňa 1.06.2005, podpísaným žalobcom aj žalovaným, bola výška odplaty zmenená na sumu 627,36 eur (18.900,- Sk). Dodatkom č. 2 zo dňa 1.01.2005 bola odplata zmenená na sumu 746,86 eur (22.500,- Sk) a dodatkom č. 3 zo dňa 1.04.2006 na sumu 1.012,41 eur (30.500,- Sk), pričom obidva dodatky neboli podpísané žalovaným (správne má byť žalobcom - poznámka dovolacieho súdu). Podľa článku 7 zmluvy bolo dohodnuté, že akékoľvek zmeny a doplnky zmluvy je možné vykonať výlučne písomnými dodatkami, podpísanými oboma zmluvnými stranami. Vo veci ustanovený znalec H. P. Z., na otázku, aké služby boli žalobcovi dodané nad rámec dodatku č. 1 a aký bol rozsah týchto služieb, v znaleckom posudku č. 31/2015 zo dňa 6.10.2015 uviedol, že k rýchlosti, kvalite a rozsahu navyše sa nie je možné vyjadriť, keďže neexistujú žiadne informácie z IS. Hoci boli poskytnuté grafy a logy zo systému, tieto nie je možné považovať za relevantný a dôveryhodný zdroj informácií. Taktiež neexistuje akákoľvek dokumentácia k použitej technológii ako zo strany žalobcu, tak aj zo strany žalovaného. Z predloženej komunikácie je zrejmé, že výpadky, resp. nekvalita uvádzaná žalobcom bola spôsobená jednak prírodnými vonkajšími vplyvmi a jednak nezvládnutím technológie. V súvislosti so znaleckým posudkom súd prvej inštancie tiež konštatoval, že ďalšie otázky a odpovede sú pre konanie a posúdenie návrhu na započítanie bezpredmetné, rovnako ako aj skutočnosť, aká bola obvyklá cena dodaných služieb v porovnaní s inými poskytovateľmi.

4. Ďalej sa súd prvej inštancie zaoberal námietkou premlčania vznesenou žalovaným. Poukázal na to, že žalobca si nárok uplatnil vzájomnou žalobou ústne do zápisnice na pojednávaní dňa 15.12.2010 a svoj návrh upresnil listom zo dňa 17.03.2011. Toto podanie bolo v súlade s (v tom čase) platnými ustanoveniami § 42 a § 43 Občianskeho súdneho poriadku. Premlčacia doba je štyri roky a žalobca svoj návrh upresnil tak, že požaduje dlžnú sumu za štyri roky spätne, teda od decembra 2006 do decembra 2007. Citujúc ustanovenia § 388 ods. 1, § 392 ods. 1, § 394 ods. 1, 2 a § 397 Obchodného zákonníka

dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobcom uplatnený nárok za uvedené obdobie nie je premlčaný. Ďalej poukázal na úpravu obsiahnutú v § 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktorej účelom je zabrániť vzniku bezdôvodného obohatenia na úkor iného s tým, že ak už bezdôvodné obohatenie vzniklo, zabezpečuje sa povinnosť jeho vydania. V danom prípade ide o majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, t. j. také plnenie, kde od začiatku nebol právny dôvod na plnenie. To znamená, že sa plnilo a platila sa cena vyššia, ktorá nebola písomne dohodnutá. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že medzi žalobcom a žalovaným bola uzavretá platná zmluva, ktorej predmetom bolo poskytnutie služieb a v ktorej bola dohodnutá cena služieb vo výške 497,90 eur (15.000,- Sk) mesačne, ktorú bol žalovaný povinný platiť žalobcovi vopred na príslušné obdobie. Súčasťou zmluvy neboli všeobecné podmienky a tarifa. Dodatkom č. 1 k zmluve zo dňa 1.06.2005, podpísaným žalobcom aj žalovaným, bola výška odplaty zmenená na sumu 627,36 eur (18.900,- Sk). Žalobca ďalšie dodatky č. 2 a 3 nepodpísal, preto k dohode o zvýšení ceny nedošlo, nakoľko podľa článku 7 zmluvy bolo dohodnuté, že akékoľvek zmeny a doplnky zmluvy je možné vykonať výlučne písomnými dodatkami zmluvy, podpísanými oboma zmluvnými stranami. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) ide o absolútne neplatný právny úkon. Žalovaný teda mohol od žalobcu požadovať za poskytnuté služby iba dohodnutú cenu. Ak prijal vyššie plnenie bez právneho dôvodu (keďže k zmene platnej zmluvy a dodatku nedošlo), došlo z jeho strany k získaniu bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný vydať. Výšku bezdôvodného obohatenia žalobca preukázal výpismi z účtov, ktoré potvrdzujú jeho tvrdenie, že zaplatil žalobcovi (správne má byť žalovanému - poznámka dovolacieho súdu) navyše sumu za obdobie mesiacov december 2006 až december 2007 vo výške 5.956,72 eur.

5. K obrane žalovaného, že zvýšené poplatky za služby poskytované žalobcovi v zmysle dodatkov č. 2 a 3 k zmluve, boli medzi nimi ako obchodnými partnermi akceptované ako obchodné zvyklosti, súd prvej inštancie uviedol, že predmetné tvrdenie žalovaného vyvracia ním podaná žaloba v konaní sp. zn. 14Cb/32/2008, v ktorom požadoval uhradiť dve faktúry, pričom nevzal do úvahy žalobcom uplatnené ústne odstúpenie od zmluvy, ale až podanie písomné zo dňa 21.01.2008. Čiže sám žalovaný nerešpektoval ústne dohody. Rozsudkom č. k. 14Cb/32/2008-201 zo dňa 10.8.2011 súd prvej inštancie zaviazal žalovaného na zaplatenie 1.493,14 Eur s príslušenstvom za poskytnuté služby a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Vychádzal zo skutočnosti, že platne bola písomne dohodnutá cena služieb podľa dodatku č. 1 a k platnému ukončeniu zmluvy došlo až písomnou výpoveďou. Žalovaný sa ďalej bránil tým, že ak by súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca má nárok na zaplatenie 5.956,72 eur a toto právo nie je premlčané, vznáša protinávrh v rovnakej výške. Poukázal na to, že žalobca nielen že platil nad rámec podpísaného dodatku č. 1, ale aj prijímal od žalovaného plnenia nad rámec dodatku č. 1, konkrétne plnenia v rozsahu dodatku č. 3. Keďže tento vzájomný návrh neprekračuje sumu požadovanú žalobcom, je ho podľa názoru súdu prvej inštancie potrebné považovať za obranu, resp. kompenzačnú námietku. Nie je však zrejmé, ako žalovaný dospel k sume, ktorú žiadal započítať. Aj znalec uviedol, že k rýchlosti, kvalite a rozsahu navyše sa nie je možné vyjadriť. V zmysle ustanovení § 358 a § 359 Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“) platí, že započítať nemožno nesplattnú pohľadávku. Keďže uvedená pohľadávka nie je spôsobilá na započítanie, súd prvej inštancie nemohol tomuto návrhu vyhovieť. Na základe uvedeného dospel potom k záveru, že žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi sumu 5.956,72 eur titulom bezdôvodného obohatenia. Žalobca žiadal priznať aj ročné úroky z omeškania vo výške 14,25 % z dlžnej sumy od 1.12.2006 (t. j. kedy zaplatil uvedené sumy navyše), avšak na pojednávaní spresnil, že úroky z omeškania požaduje od 15.12.2010, t. j. kedy si nárok uplatnil na súde. Citujúc ustanovenie § 369 ods. 1 Obch. zák. súd prvej inštancie rozhodol tak, že žalovaný je povinný uhradiť žalobcovi aj zákonné úroky z omeškania ročne vo výške 14,25 %. O trovách konania rozhodol v súlade s ustanoveniami § 255 ods. 1, 2 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalobcovi priznal proti žalovanému náhradu trov konania v celom rozsahu. Trovy štátu vznikli za vyhotovenie znaleckého posudku a vypočítanie znalca na pojednávaní spolu vo výške 443,42 eur, ktoré boli uhradené znalcovi z prostriedkov štátu. Keďže žalovaný bol v konaní neúspešný, súd ho zaviazal uhradiť trovy štátu.

6. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 4Cob/16/2018-237 z 31. júla 2018 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a zároveň žalobcovi priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Odvolací súd potvrdil rozsudok súdu

prvej inštancie ako vecne správny (§ 387 ods. 1 CSP), stotožňujúc sa s jeho odôvodnením (§ 387 ods. 2 CSP), keď konštatoval, že žalovaným tvrdené odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. b/, d/, e/, f/ a h/ CSP nie sú dané. Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uviedol, že v danom prípade ide o nárok z bezdôvodného obohatenia, a to tým, že žalobca plnil navyše bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 OZ). V danej veci nie je podstatné, z akého dôvodu sú dodatky neplatné, ale dôležité je, že sú (tak ako to konštatoval súd prvej inštancie) neplatné. Namietaná platnosť a perfektnosť nie je pre rozhodnutie v tomto konaní podstatná. Ani synalagmatický záväzok v tomto prípade neprichádza do úvahy, pretože nespĺňa podmienky vyžadované ustanovením § 560 OZ. Na záver odvolací súd poznamenal, že súd prvej inštancie vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ustanovením § 191 ods. 1 CSP a „výsluch svedka H. V. na zisťovanie skutkového stavu by na veci nič nezmenilo“. Výrok o nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tým, že žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, preto má nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

7. Rozsudok odvolacieho súdu napadol žalovaný dovolaním, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a súčasne aj z § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP. Súdom zúčastneným na rozhodovaní vytýkal svojvoľný postup v konaní, v rámci ktorého sa nevysporiadali s rozdielom nárokov zo dňa 15.12.2010 a zo dňa 17.03.2011. Poukazoval na to, že súdy za deň začatia konania o vzájomnej žalobe považovali vyhlásenie žalobcu na pojednávaní vo veci sp. zn. 14Cb/32/2008 dňa 15.10.2010, ktorým si uplatnil nárok na zaplatenie 8.802,89 eur bez príslušenstva za obdobie od 1.10.2005 do 1.12.2007. Rozsudkom vo veci samej však súdy rozhodli o nároku vymedzenom v podaní žalobcu zo dňa 17.03.2011, t. j. o zaplatení 5.956,72 eur s príslušenstvom za obdobie od decembra 2006 do konca decembra 2007, pričom s rozdielom nárokov zo dňa 15.10.2005 a 17.03.2011 sa procesne nevysporiadali. Podľa názoru žalovaného (ďalej aj „dovolateľ“) úkonu žalobcu zo dňa 15.12.2010 nemožno priznať účinky návrhu na začatie konania v zmysle procesnej úpravy účinnej v čase, keď bol tento úkon urobený (§ 79 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku), pretože žalobca svoj návrh prednesený na pojednávaní dňa 15.12.2010 bližšie nezdôvodnil, a teda ho ani riadne skutkovo nevymedzil. Keďže skutkové vymedzenie nároku je základnou náležitosťou návrhu na začatie konania, úkon žalobcu nemal náležitosti žaloby tak, ako to vyžadoval vtedy účinný procesný predpis. Ani procesný postup súdov v prejednávanej veci nezodpovedal tomu, že súdy konali o nároku uplatnenom dňa 15.12.2010. Súdy procesne postupovali tak, ako keby za moment začatia konania považovali úkon žalobcu zo dňa 17.03.2011, a to aj napriek tomu, že v odôvodnení rozhodnutia uviedli, že konanie bolo začaté už dňom 15.12.2010. Inak by totiž nemohol byť na samostatné konanie vylúčený nárok zo dňa 17.03.2011 v sume 5.956,72 eur s príslušenstvom, ale mal byť (správne) vylúčený nárok zo dňa 15.12.2010 na zaplatenie 8.802,89 eur bez príslušenstva. Dôkazom svojvoľného a procesne nesprávneho postupu súdov je tiež to, že v rozhodnutí vo veci samej rozhodli o inom nároku, než aký bol uplatnený podaním zo dňa 15.12.2010 bez toho, aby sa procesne vysporiadali so zmenou nárokov, t. j. nerozhodli o zastavení konania, o zmene žaloby, či o zamietnutí časti žaloby (v časti prevyšujúcej sumu 5.956,72 eur) v konečnom rozhodnutí. Zároveň žalobcovi nesprávne priznali plnú náhradu trov konania, pretože ak by bolo konanie začaté už 15.12.2010, potom bol žalobca neúspešný minimálne v rozdiel istín 8.802,89 eur a 5.956,72 eur (t. j. 2.845,97 eur). Tiež súdny poplatok za žalobu bol nesprávne vyrubený zo základu 5.956,72 eur, a nie zo základu 8.802,89 eur. Z uvedeného vyplýva, že účinky začatia konania je potrebné pripísať až úkonu žalobcu zo dňa 17.03.2011, keďže v opačnom prípade by bol postup súdov svojvoľný a v rozpore s právnymi normami upravujúcimi občianske súdne konanie.

8. Pre prípad, že by vyhlásenie žalobcu na pojednávaní dňa 15.12.2010 malo byť posúdené ako návrh na začatie konania, dovolateľ namietal, že neskoršie podanie zo dňa 17.03.2011 nie je upresnením žaloby, ale jej zmenou, keďže tým došlo k zníženiu žalovanej istiny (z 8.802,89 eur na 5.956,72 eur), k zmene žalovaného obdobia (upustenie od nárokov za obdobie od 1.10.2005 do konca novembra 2006) a súčasne k rozšíreniu žalovaného nároku o príslušenstvo (úroky z omeškania). Tým, že súdy rozhodli tak, že žalobcovi priznali nárok na zaplatenie 5.956,72 eur s príslušenstvom za obdobie od decembra 2006 do konca decembra 2007 (teda v rozsahu úkonu zo dňa 17.03.2011), pričom ale v odôvodnení rozhodnutia uviedli, že konanie bolo začaté už úkonom zo dňa 15.12.2010 (kedy žalobca žiadal 8.802,89 eur bez príslušenstva za iné obdobie) a s rozdielom týchto nárokov sa procesne nevysporiadali, rozhodli

o inom nároku, než aký bol uplatnený, a teda ide o rozhodnutie „ultra petitem“. Nejedná sa pritom len o opomenutie výroku o zamietnutí časti žaloby (z výroku o trovách konania je zrejme presvedčenie súdov, že rozhodli o celom uplatnenom nároku), ale o svojvoľný a arbitrárny postup súdov, ktoré sa procesne nevysporiadali so zmenou žaloby, resp. túto zmenu opomenuli. Podľa názoru dovolateľa, sudy rovnako svojvoľne postupovali aj pri posúdení ním vznesenej námietky premlčania uplatneného nároku, keď síce vychádzali z toho, že nárok bol uplatnený dňa 15.12.2010, avšak obdobie platieb, vo vzťahu ku ktorému posudzovali námietku premlčania, obmedzili na obdobie od decembra 2006 do decembra 2007, t. j. v rozsahu podania žalobcu zo dňa 17.03.2011. Dňa 15.12.2010 pritom žalobca žiadal priznať plnenia aj za obdobie od 1.10.2015 do konca novembra 2016, t. j. ďalších 14 mesiacov, ktoré v podaní zo dňa 17.03.2011 už nie sú uvedené. Pokiaľ teda sudy priznali podaniu žalobcu zo dňa 15.12.2010 účinky začatia konania, mali pri posúdení námietky premlčania postupovať v zmysle takto vymedzeného nároku a všetky platby staršie ako 4 roky, t. j. za obdobie od 1.10.2015 do 15.12.2006 považovať za premlčané. Námietka premlčania vznesená žalovaným by tak bola sčasti opodstatnená.

9. Ďalej dovolateľ súdom zúčastneným na rozhodovaní vytykal tiež nedostatočné odôvodnenie vo veci vydaných rozhodnutí, majúcich za následok ich nepreskúmateľnosť. Podľa názoru dovolateľa je v posudzovanom prípade dôvod na uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 2/2016. Poukázal na to, že ani súd prvej inštancie, ani odvolací súd nikde vo svojich rozhodnutiach nevysvetlili, akým spôsobom sa z konania „stratila“ suma istiny 2.845,67 eur (ako rozdiel medzi sumou 8.802,39 eur a 5.956,72 eur) a pôvodne uplatňovaný nárok aj za obdobie od 1.10.2005 do novembra 2006 (v zmysle návrhu zo dňa 15.12.2010). A naopak, akým spôsobom sa predmetom konania stalo príslušenstvo pohľadávky v podobe úrokov z omeškania, ako aj nárok za obdobie december 2016, ktoré neboli uplatnené dňa 15.12.2010. Sudy tiež nijako nezdôvodnili, ako mohlo byť konanie začaté dňa 15.12.2010 uplatnením nároku na zaplatenie 8.802,39 eur bez príslušenstva a skončené rozsudkom na zaplatenie 5.956,72 eur s príslušenstvom, keď nebolo rozhodnuté o zmene žaloby, o zastavení konania a ani o zamietnutí žaloby nad rámec sumy 5.956,72 eur. Nie je tiež zrejmé, ako mohol byť žalobca plne úspešný v konaní, keď mu súd priznal menej, než koľko si uplatnil dňa 15.12.2010. Rozhodnutia súdov sú v tejto časti zjavne nepreskúmateľné a natoľko nesprávne, že možno konštatovať, že došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“.

10. Sudy oboch inšancií sa riadne nevysporiadali ani s jeho obranou v konaní, ktorá spočívala na týchto pilieroch: a/ absencia právneho titulu na plnenie, b/ existencia dohody o navýšení ceny a rozsahu služieb, c/ synalagmatickosť záväzkov, d/ námietka premlčania, e/ zásada poctivého obchodného styku, f/ nevykonanie navrhnutých dôkazov, g/ nesprávnosť výroku o trovách konania. Dovolateľ poukázal na to, že hoci má odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu 54 bodov, prvých 37 bodov predstavuje len zosumarizovanie konania na súde prvej inštancie, obsahu odvolania žalovaného a vyjadrenia žalobcu. V ďalších bodoch (až po bod 46) odvolací súd uvádza len všeobecné právne úvahy o odvolacích dôvodoch, bez konkrétnej väzby na predmetnú vec a až v bodoch 48 až 51 sú uvedené právne úvahy odvolacieho súdu, avšak len veľmi stručne a bez bližšieho vysvetlenia. Osobitne dovolateľ poukázal na to, že pokiaľ ide o ním namietanú synalagmatickosť záväzkov, súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 358 a § 359 Obch. zák., ktoré upravujú započítanie pohľadávok, zatiaľ čo odvolací súd ustanovením § 560 OZ, ktoré upravuje zánik záväzku splnením dlhu a možnosť dlžníka odoprieť plnenie. Odvolací súd v bode 50 odôvodnenia len stroho uviedol, že podmienky podľa § 560 Občianskeho zákonníka nie sú splnené, pričom svoje úvahy bližšie nerozvídal. Nie je teda zrejmé, prečo sa odvolací súd odklonil od právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie a ani to, prečo podmienky podľa § 560 OZ nepovažoval za splnené. Lakonické konštatovanie odvolacieho súdu, že ohľadom synalagmatickosti záväzkov nie sú splnené podmienky podľa § 560 OZ (hoci súd prvej inštancie aplikoval iný právny predpis), je podľa názoru dovolateľa natoľko nedostatočné, že to odôvodňuje výnimočnú aplikáciu druhej vety stanoviska č. 2/2016. Súdom oboch inšancií vytykal aj to, že sa nevyjadrili k ním namietanému porušeniu zásady poctivého obchodného styku. Zdôraznil, že dodatky č. 2 a 3 boli žalobcovi riadne doručené, žalobca ich doručenie potvrdil, pričom ako dôvod ich nepodpísania uviedol, že nepovažoval za potrebné ich podpísať, lebo sa nimi riadil. Žalobca aj žalovaný sa podľa týchto dodatkov správali, pričom by bolo v rozpore s elementárnou morálkou a spravodlivosťou, keby žalobca mal v konečnom dôsledku prospech z tejto svojej nepoctivosti, keď dodatky nepodpísal, ale

plnenia poskytnuté na ich základe poberal. Keďže súd prvej inštalácie a ani odvolací súd sa s touto skutočnosťou nijako nevysporiadali, sú ich rozhodnutia aj z tohto dôvodu nedostatočne odôvodnené a nepreskúmateľné.

11. V ďalšej časti svojho dovolania - v súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi podľa § 421 CSP v spojení s § 432 CSP - dovolateľ namietal, že súdy oboch inštalácií neprávne považovali dodatky č. 2 a 3 k zmluve (ďalej aj „dodatky“), ktoré žalovaný nepodpísal, za absolútne neplatné právne úkony podľa § 39 OZ. Podľa názoru dovolateľa by sa mohlo jednať nanajvýš o relatívnu neplatnosť v zmysle § 40a OZ, ktorej sa však nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. Keďže v konaní bolo preukázané, že žalobca dodatky od žalovaného obdržal, avšak ich nepodpísal, lebo to nepovažoval za potrebné, bol to práve žalobca, kto nepodpísaním dodatkov spôsobil ich neplatnosť, preto sa nemôže dovolávať ich neplatnosti a dodatky sú platné. Nesprávny je tiež záver odvolacieho súdu, že je jedno, z akého dôvodu sú dodatky neplatné a že namietaná platnosť a perfektnosť právneho úkonu je pre posúdenie veci nepodstatná. Ak by aj dodatky boli neplatné, išlo by o neplatnosť výlučne z dôvodu nedodržania písomnej formy, preto v zmysle § 455 ods. 1 OZ plnenia prijaté na ich základe nemožno považovať za bezdôvodné obohatenie. Za nesprávny označil tiež názor súdov, že nepodpísaním dodatkov nedošlo k dohode medzi sporovými stranami o zvýšení ceny a rozsahu služby. Takáto dohoda síce nemala písomnú formu, avšak súhlas strán bol vyslovený ústne, resp. konkludentne, keď strany svojím správaním jasne potvrdili, že sa spravovali obsahom dodatkov. Zdôraznil, že žalobca uhradil zvýšené platby vo výške vyplývajúcej z dodatkov a zároveň prijímal služby v rozsahu väčšom, ako bolo dohodnuté v zmluve a v dodatku č. 1. Podľa názoru dovolateľa súdy nerozlišujú medzi platnosťou a perfektnosťou právneho úkonu, resp. si ich zamieňajú.

12. Súdy zúčastnené na rozhodovaní pochybili aj pri posúdení námietky premlčania vznesenej žalovaným. Ich pochybenie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď si neujasnili rozdiel nárokov uplatňovaných žalobcom dňa 15.12.2010 a dňa 17.03.2011. V dôsledku toho potom vytvorili zvláštnu a právne neudržateľnú konštrukciu, keď uviedli, že žalobca si svoj nárok uplatnil už dňa 15.12.2010, avšak zároveň mali za to, že žalobca žiadal plnenia len za obdobie od decembra 2006 do decembra 2007 (t. j. v zmysle podania žalobcu zo dňa 17.03.2011) a preto nedošlo k premlčaniu práva žalobcu. Pritom úplne opomenuli, že dňa 15.12.2010 žalobca žiadal plnenia už od 1.10.2005, a nie až od decembra 2006. Pokiaľ súdy za deň začatia konania považovali 15. december 2010, mali námietku premlčania posúdiť vo vzťahu k obdobiu v zmysle úkonu žalobcu z tohto dňa. Ak by bolo konanie začaté už 15.12.2010 (ako tvrdili súdy), boli by premlčané všetky platby 4 roky spätne, t. j. pred 15.12.2006. Keďže si žalobca dňa 15.12.2010 uplatnil nárok za obdobie od 1.10.2005 do 1.12.2007, sú premlčané plnenia za obdobie od 1.10.2005 do 15.12.2006 a v tejto časti je námietka premlčania dôvodná. Ak by bolo konanie začaté 17.03.2011 (ako tvrdí žalovaný), potom sú premlčané platby za obdobie od decembra 2006 do 17.03.2007, a teda aj v takom prípade je námietka premlčania sčasti opodstatnená. Vyjadril tiež nesúhlas so záverom súdu prvej inštalácie, že ako žalovaný nepreukázal existenciu a splatnosť pohľadávky, ktorú si uplatnil v rámci kompenzačnej námietky (ako obrany „in eventum“). Na základe uvedených skutočností navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobu zamietne a žalovanému prizná náhradu trov konania v celom rozsahu, alternatívne, aby zrušil rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý navrhol dovolanie zamietnuť ako nedôvodné. Zdôraznil, že ide o rovnakú argumentáciu, akú žalovaný produkoval už v predchádzajúcom konaní, pričom žalobca na ňu reagoval, z dôvodu ktorého nepovažuje za potrebné opakovane polemizovať s právnymi názormi žalovaného v jeho rozsiahlom dovolaní. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (judikáty R 52/2012, R 56/2012 a uznesenie sp. zn. 3Cdo/186/2012 z 22. novembra 2012), z ktorej je zrejmé, že dovolanie žalovaného nie je procesne prípustné a nie sú dané dovolacie dôvody podľa § 420 CSP a ani podľa § 421 CSP.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpenou v súlade s ust. § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a

contrario) najskôr skúmal, či je dovolanie prípustné.

15. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z ustanovení § 419 a nasl. CSP, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovení § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

16. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania predovšetkým z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP je teda nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) patrí napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk a iné.

18. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

19. Podľa § 431 ods. 1 CSP platí, že dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. Dovolací dôvod je vymedzený v súlade s ustanovením § 431 ods. 2 CSP iba v tom prípade, ak dovolateľ v dovolaní výslovne uvedie, akým konkrétne špecifikovaným procesným postupom (ktorý dovolateľ považuje za nesprávny), mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) znemožnil uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súčasne je nevyhnutné, aby dovolateľ špecifikoval, aké konkrétne jemu patriace procesné práva mu odvolací súd (prípadne aj súd prvej inštancie) svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať.

20. V prejednávanej veci dovolateľ tzv. vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP videl v svojvoľnom postupe súdov oboch inštancií, ktoré nesprávne priznali ústnemu vyhláseniu žalobcu (v procesnom postavení žalovaného) na pojednávaní vo veci sp. zn. 14Cb/32/2008 dňa 15.12.2010 účinky návrhu na začatie konania, avšak v ďalšom priebehu sporu konali o nároku, ktorý si žalobca uplatnil až písomným podaním zo dňa 17.03.2011. Prítom sa nijako procesne nevysporiadali s tým, že dňa 15.12.2010 si

žalobca uplatnil iný nárok (vrátenie platieb v inej - vyššej sume a za iné obdobie), než dňa 17.03.2011. V dôsledku uvedeného nesprávneho procesného postupu súd prvej inštancie bez toho, aby rozhodol o pripustení zmeny žaloby, konanie čiastočne zastavil alebo žalobu čiastočne zamietol, priznal žalobcovi plný úspech v spore, čo dovolateľ považuje za rozhodnutie „ultra petitem“. S nesprávnym rozhodnutím vo veci samej súvisí aj nesprávny výrok o náhrade trov konania, keď súd prvej inštancie priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Pochybenie odvolacieho súdu malo podľa názoru dovolateľa spočívať v tom, že uvedený nesprávny procesný postup v odvolacom konaní neodstránil a bez ďalšieho sa stotožnil s nesprávnymi závermi súdu prvej inštancie, o. i. aj pokiaľ ide o nesprávne posúdenie námietky premlčania uplatneného nároku, ktorú vzniesol žalovaný.

21. Dovolací súd dospel k záveru, že v časti, v ktorej dovolateľ namieta vyššie uvedený postup súdov, síce opísal nesprávny procesný postup (predovšetkým) súdu prvej inštancie, avšak nekonkretizoval procesné práva, z realizácie ktorých mal byť on ako žalovaný týmto nesprávnym procesným postupom vylúčený, resp. uskutočňovanie ktorých mu malo byť týmto znemožnené. Dovolateľ ním namietaný nesprávny procesný postup súdov dáva do súvislosti s nesprávnym rozhodnutím vo veci samej, ako aj súvisiacim výrokom o náhrade trov konania, čo však nezodpovedá chápaniu tzv. vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP v ustálenej judikatúre dovolacieho súdu. NS SR ako súd dovolací opakovane judikuje, že nesprávnym procesným postupom súdu je len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol konanie), znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mариaca možnosť jej aktívnej účasti na konaní. Postupom súdu teda možno rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Dovolací súd nespochybňuje, že v dôsledku nevysporiadania sa s dispozitívnymi úkonmi žalobcu mohol súd prvej inštancie vydať vecne nesprávne konečné rozhodnutie, avšak to ešte samo osebe neznamená, že sa tým žalovanému znemožnilo realizovať jemu patriace práva sporovej strany. Pokiaľ dovolateľ v tejto súvislosti namietal nesprávne posúdenie ním vznesenej námietky premlčania, ide (z obsahového hľadiska) o námietku nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorá rovnako nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 CSP.

22. Namietať nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ako aj vecnú nesprávnosť jeho rozsudku, mal žalovaný možnosť v rámci odvolacieho konania, ktorú možnosť aj využil - podal odvolanie. Bolo preto úlohou odvolacieho súdu sa s jeho námietkami vysporiadať. Podľa názoru dovolateľa tak odvolací súd urobil nedostatočne a odôvodnenie ním vydaného potvrdzujúceho rozsudku je natoľko nepreskúmateľné, že to predstavuje dôvod pre uplatnenie druhej vety zjednocujúceho stanoviska občianskoprávneho kolégia NS SR zo dňa 3. decembra 2015, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 1/2016 pod poradovým č. 2.

23. Uvedené stanovisko bolo prijaté za účelom odstránenia pretrvávajúcej nejednotnosti súdneho rozhodovania, ktorá sa prejavila v zaujímaní odlišných právnych názorov senátov občianskoprávneho kolégia NS SR pri riešení otázky, či sa nedostatočným odôvodnením rozhodnutia účastníkovi odníma možnosť konať pred súdom, resp. či nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia zakladá procesnú vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Občianskoprávne kolégium NS SR zaujalo k vyššie nastolenej otázke stanovisko, podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku. Aj keď ide o zjednocujúce stanovisko k výkladu ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku, t. j. v zmysle predchádzajúcej procesnej úpravy, v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu prevláda názor, že zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli a preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne (1Cdo/228/2017, 2Cdo/101/2017, 3Cdo/92/2018, 4Cdo/189/2018, 5Cdo/45/2018, 6Cdo/37/2017, 7Cdo/141/2017, 8Cdo/49/2017, 1Obdo/45/2018, 2Obdo/54/2017, 3Obdo/42/2019, 4Obdo/7/2018, 5Obdo/78/2018).

24. Uplatnenie druhej vety stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety, sa týka len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, kedy písomné vyhotovenie rozhodnutia nebude obsahovať ani len zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Za nedostatok zásadného vysvetlenia dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu treba považovať predovšetkým úplnú absenciu dôvodov vysvetľujúcich právny záver súdu v otázke, od riešenia ktorej bola závislá opodstatnenosť uplatneného nároku, ako aj vnútornú rozpornosť odôvodnenia rozhodnutia, priečiacu sa pravidlám logického uvažovania (porovnaj uznesenie NS SR sp. zn. 8Cdo/70/2017 z 27. júna 2018). O takýto prípad podľa názoru dovolacieho súdu ide aj v prejednávanej veci.

25. Obsahové náležitosti odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvej inštancie upravuje § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

26. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí tiež spĺňať určité obsahové požiadavky vymedzené ustanovením § 393 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahuje aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté.

27. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

28. Z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia súdu. Aj odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil/ nepodriadil zistený skutkový stav. Treba mať na pamäti aj to, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Odvolací súd sa podľa § 387 ods. 2 CSP môže v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie jeho správnosti ďalšie dôvody, ak sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Aj v takom prípade je však povinný (v zmysle ust. § 387 ods. 3 CSP) sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (k uvedenému porovnaj nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 314/2018 z 13. novembra 2018, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 47/2018). Zároveň možno konštatovať, že ak sa odvolací súd stotožní s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré nemá náležitosti odôvodnenia rozhodnutia v

zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP a uvedený nedostatok sám neodstráni, jeho rozhodnutie je nepreskúmateľné a takýmto arbitrárnym rozhodnutím znemožňuje strane sporu, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov, čím porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces.

29. V prejednávanej veci odvolací súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP. Zároveň aplikoval aj ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého platí, že ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Takéto „doplňujúce dôvody“ (na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia) sú obsahom bodov 47 - 51 odôvodnenia odvolacieho rozsudku. Odvolací súd v nich len veľmi stručne konštatoval, že „v danom prípade ide o nárok z bezdôvodného obohatenia, a to tým, že žalobca plnil navyše bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 OZ)“, ďalej, že „v danej veci nie je podstatné, z akého dôvodu sú dodatky neplatné, ale je dôležité, že sú (tak ako to konštatoval súd prvej inštancie) neplatné“, tiež že „namietaná platnosť a perfektnosť nie je pre rozhodnutie v tomto konaní podstatná“, že „synalagmatický záväzok v tomto prípade neprichádza do úvahy, pretože nespĺňa podmienky vyžadované ust. § 560 OZ“ a napokon, že „súd prvej inštancie vykonané dôkazy hodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP“, „výsluch svedka H. V. na zisťovanie skutkového stavu by na veci nič nezmenilo“ a „rozhodnutie o náhrade trov konania je v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP.“ Takéto vysporiadanie sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa nepovažuje ani dovolací súd za dostatočné, keďže odvolací súd svoje závery nijako bližšie nezdôvodnil a viacerými (pre rozhodnutie danej veci relevantnými) odvolacími námietkami sa vôbec nezaoberal, napríklad sa vôbec nevyjadril k namietanému nesprávnemu procesnému postupu súdu prvej inštancie v súvislosti s dispozitívnymi úkonmi žalobcu alebo k námietke premlčania žalobou uplatneného nároku.

30. Okrem toho sa odvolací súd stotožnil s vnútorne protirečivou argumentáciou súdu prvej inštancie, ktorá v súvislosti s posudzovaným bezdôvodným obohatením žalovaného nerozlišuje medzi plnením bez právneho dôvodu, kedy právny dôvod od začiatku neexistoval a plnením z neplatného právneho úkonu. Ide pritom o dve celkom rozdielne skutkové podstaty bezdôvodného obohatenia v zmysle ust. § 451 ods. 2 OZ. Neexistencia právneho dôvodu od začiatku znamená, že vôbec nenastala právna skutočnosť, ktorá by mala za následok vznik právneho vzťahu, obsahom ktorého by bola povinnosť plniť a zároveň právo na poskytnuté plnenie. V prípade plnenia z neplatného právneho úkonu takáto právna skutočnosť (konkrétne právny úkon) síce nastala, ale právny úkon je neplatný a ako taký nemal za následok vznik práva a ani povinnosti na poskytnuté plnenie (k uvedenému porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/237/2005 z 15.12.2005). Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie je vnútorne protirečivé, keď na jednej strane sa v ňom uvádza, že v prejednávanej veci ide o skutkovú podstatu bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v získaní majetkového prospechu plnením bez právneho dôvodu (bod 17 odôvodnenia) a na druhej strane sa konštatuje absolútna neplatnosť dodatkov č. 2 a 3 k zmluve (v zmysle ust. § 39 OZ), ktorými došlo k zvýšeniu odplaty za poskytnuté služby (bod 25 odôvodnenia), pričom je zrejmé, že žalobca žalovanému za obdobie december 2006 až december 2007 platil odplatu v zmysle dodatku č. 3 (mesačne 1.012,41 eur bez DPH, resp. 1.204,77 eur vrátane DPH). Túto vnútorne protirečivú argumentáciu si osvojil aj odvolací súd, keď v bode 47 odôvodnenia uviedol: „...v danom prípade ide o nárok z bezdôvodného obohatenia a to tým, že žalobca plnil navyše bez právneho dôvodu (§ 451 ods. 2 OZ)“. Zároveň odvolací súd v bode 48 uviedol: „V danej veci nie je podstatné, z akého dôvodu sú dodatky neplatné, ale je dôležité, že sú (tak ako to konštatoval súd prvej inštancie) neplatné“.

31. Rozhodnutie súdu prvej inštancie nedáva jasnú a zrozumiteľnú odpoveď ani na otázku, ako súd prvej inštancie (v okolnostiach prejednávanej veci) posúdil tú skutkovú okolnosť, že žalobca nepodpísal dodatky č. 2 a 3 k zmluve. Aj dodatok k zmluve je vo svojej podstate zmluvou, keďže ide súhlasný prejav vôle (dohodu) zmluvných strán o tom, že medzi nimi založený zmluvný vzťah sa zmení. To znamená, že je potrebný návrh na uzavretie zmluvy a jeho prijatie (akceptácia) druhou zmluvnou stranou. Podľa ustanovenia § 44 ods. 1 OZ platí, že zmluva je uzavretá okamihom, keď prijatie návrhu na uzavretie zmluvy nadobúda účinnosť. Kedy je prijatie návrhu na uzavretie zmluvy účinné, upravuje § 43c OZ. Súd prvej inštancie na jednej strane tvrdí, že tým, že žalobca dodatky č. 2 a 3 nepodpísal,

nedošlo k dohode o zvýšení ceny, na druhej strane ale poukazuje na zmluvné dojednanie strán (čl. 7 zmluvy), podľa ktorého akékoľvek zmeny a doplnky zmluvy je možné vykonať výlučne písomnými dodatkami zmluvy, podpísanými oboma zmluvnými stranami a uvedené dáva do súvislosti s absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Jedno však vylučuje druhé. Buď k dohode o zvýšení odplaty vôbec nedošlo (absencia podpisu žalobcu znamená, že žalobca návrh dohody neakceptoval) alebo k akceptácii došlo, ale príslušný prejav vôle žalobcu (akceptanta) nebol urobený v písomnej forme, lebo na dodatkoch č. 2 a 3 chýba jeho podpis. Neplatný (absolútne či relatívne) môže byť iba existujúci právny úkon.

32. Za predpokladu, že v posudzovanej veci išlo skutočne o majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, je bez právneho významu obrana žalovaného, že ide o prípad relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorej sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil, ako aj to, že za bezdôvodné obohatenie sa nepovažuje, ak bolo prijaté plnenie dlhu neplatného len pre nedostatok formy. Tiež by sa v takom prípade nemalo zmysel zaoberať kompenzačnou námietkou žalovaného, keďže sa nedá uvažovať o existencii neplatnej zmluvy, na základe ktorej si strany navzájom plnili a tieto vzájomné plnenia by si mali vrátiť podľa predpisov o bezdôvodnom obohatení. Nemožno však tvrdiť, že „nedošlo k dohode“ a zároveň že „dohoda je absolútne neplatná“.

33. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd záveru, že nerešpektovaním pravidla riadneho odôvodnenia rozhodnutia súdu došlo v konaní k tzv. vade zmätočnosti v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. Zistenie takejto vady v procesnom postupe súdov, ktorý predchádzal vydaniu dovolaním napadnutého rozhodnutia, zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho dôvodnosť. Dovolací súd s poukazom na uvedené rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a keďže dôvody, pre ktoré bolo zrušené rozhodnutie odvolacieho súdu, sa vzťahujú aj na rozhodnutie súdu prvej inštancie a nápravu nemožno dosiahnuť len zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozsudok súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP), v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne vo veci rozhodne a svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

34. Vzhľadom na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie - nepreskúmateľnosť právnych záverov, na ktorých súdy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia - sa dovolací súd už nezaberal argumentáciou dovolateľa, ktorou odôvodnil prípustnosť dovolania v zmysle ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/, b/, c/ CSP.

35. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.